

LATVIJAS BANKAS PADOME

K. VALDEMĀRA IELA 2A, RĪGA, LV-1050, LATVIJA. TĀLRUNIS +371 67022300, E-PASTS INFO@BANK.LV, WWW.BANK.LV

ADMINISTRATĪVAIS AKTS

Rīgā

2023. gada 18. decembris

Nr. 444/9

Par citu sistēmiski nozīmīgu iestāžu identificēšanu un atzīšanu un citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerves normas noteikšanu

Latvijas Banka saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 35.¹³ un 35.¹⁴ pantu identificē un var atzīt citas sistēmiski nozīmīgas iestādes (turpmāk – O-SII¹) – tādas kredītiestādes, kuru darbības pārtraukšana vai traucējumi var radīt sistēmisko risku. Latvijas Banka, ievērojot Eiropas Banku iestādes izstrādāto pamatnostādņu EBI/PN/2014/10 (turpmāk – Pamatnostādnes) metodoloģiju, ir veikusi novērtējumu, izmantojot šādus vienotus kritērijus un rādītājus:

Kritēriji:

- apmērs;
- nozīmīgums (tostarp aizvietojamība/finanšu sistēmas infrastruktūra);
- sarežģītība/pārrobežu darbības;
- savstarpējā sasaiste.

Rādītāji:

- aktīvi kopā;
- iekšzemes maksājumu darījumu vērtība;
- privātā sektora noguldījumi no Eiropas Savienības noguldītājiem;
- privātā sektora aizdevumi Eiropas Savienības saņēmējiem;
- ārpusbiržas atvasināto instrumentu vērtība (nosacītā);
- pārrobežu saistības un prasības;
- iekšējās finanšu sistēmas pasīvi un aktīvi;
- emitētie parāda vērtspapīri.

Nemot vērā Latvijas finanšu sektora specifiku, Latvijas Banka O-SII identificēšanā izmanto Pamatnostādnēs pieļauto augstāko (425 punkti) O-SII automatiskās identificēšanas sliekšni un Latvijas Bankas veikto novērtējumu.

Latvijas Banka saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 35.¹⁵ panta pirmo daļu var kredītiestādēm, kas atzītas par O-SII, noteikt citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerves (turpmāk – O-SII kapitāla rezerve) normu. O-SII kapitāla rezerves normas mērķis ir palielināt O-SII spēju absorbēt potenciālos zaudējumus, tādējādi mazinot iespējamās finanšu sistēmas sistēmiskos riskus un izmaksas tautsaimniecībai. Lai sasniegtu šo mērķi ir nepieciešams tām noteikt tādu piemērotu O-SII kapitāla rezerves normu, kas ir atbilstoša un samērīga kredītiestādes apmēram, nozīmīgumam, sarežģītībai

¹ Termins angļu valodā – *other systemically important institutions*.

un savstarpējai sasaistei ar finanšu sistēmu. Cita leģitīma veida kā sasniegt šo mērķi nav, jo O-SII noteiktā atbilstība tikai augstākajiem korporatīvās pārvaldības standartiem pati par sevi nevar palielināt šo iestāžu noturību pret potenciālajiem zaudējumiem.

Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 35.¹⁵ panta pirmo daļu, nosakot O-SII kapitāla rezerves normu, Latvijas Banka ievēro, ka tās piemērošana nedrīkst atstāt nesamērīgu negatīvu ietekmi uz citu dalībvalstu finanšu sistēmu vai tās daļu, vai Eiropas Savienību kopumā, radot šķēršļus Eiropas Savienības iekšējā tirgus darbībai. Latvijas Banka ievēro Kredītiestāžu likuma 35.¹⁵ panta ceturtnās daļas ierobežojumu attiecībā uz tām O-SII, kuras ir citas Eiropas Savienības mātes sabiedrības, kurām konsolidācijas grupas līmenī jau ir noteikta O-SII kapitāla rezerves norma. Vienlaikus Latvijas Banka O-SII kapitāla rezerves normas nosaka proporcionāli identificēto O-SII apmēram, nozīmīgumam, sarežģītībai un savstarpējai sasaistei.

Balstoties uz vienādas sagaidāmās ietekmes pieeju, Latvijas Banka ir noteikusi atzītajām O-SII piemērojamās O-SII kapitāla rezerves normas. Saskaņā ar šo pieeju O-SII kapitāla rezerves normas apmērs atkarīgs no kredītiestādes sistēmiskā nozīmīguma pakāpes, kas novērtēta, izmantojot ne tikai Pamatnostādnes metodoloģiju, bet arī Latvijas specifikai atbilstošākus modificētos sistēmiskā nozīmīguma rādītājus – tādus kā riska svērtie aktīvi, aizdevumi un noguldījumi no privātā sektora rezidentiem un stresa testa rezultāti, kā arī varbūtības kredītiestādei nonākt finanšu stresa situācijā. Finanšu stress tiek definēts kā situācija, kad kredītiestāde viena ceturksņa laikā cieš zaudējumus vismaz 2.5 procentu apmērā no tās kopējās riska darījumu vērtības, kas atbilst kapitāla saglabāšanas rezerves apmēram. Varbūtība kredītiestādei nonākt finanšu stresa situācijā novērtēta, balstoties uz banku sektora riska svērto aktīvu atdeves rādītāja vēsturisko sadalījumu laika posmā no 2004. līdz 2023. gadam. Šīs pieejas izmantošana O-SII kapitāla rezerves normas noteikšanā tika izstrādāta un saskaņota Makrouzraudzības padomē 2016. gadā, ar nelielām korekcijām metodoloģijā 2018. gadā.

Lai veicinātu finanšu stabilitāti, mazinot atzīto O-SII finanšu stresa iespēju, ir svarīgi, lai O-SII ne tikai palielina kapitāla rezervju apmēru, bet arī nodrošina atbilstību augstākajiem korporatīvās pārvaldības standartiem. Normatīvajos aktos ir noteiktas vairākas korporatīvās pārvaldības prasības, kuru piemērošanas intensitāte ir atkarīga no proporcionalitātes kritērijiem (citu starpā tādiem kritērijiem kā kredītiestādes darbības raksturs, apjoms, sarežģītība un specifika). Atšķirībā no mazākām un vienkāršākām kredītiestādēm, kuras bieži vien var nodrošināt pietiekami efektīvu pārvaldību, ievērojot tikai normatīvajos aktos noteiktās minimālās prasības, O-SII nepieciešams ieviest sarežģītākus korporatīvās pārvaldības elementus.

Nemot vērā, ka šie proporcionalitātes kritēriji lielā mērā saskan ar Pamatnostādnēs noteiktajiem kritērijiem O-SII novērtēšanai (apmērs, nozīmīgums, sarežģītība, pārrobežu darbības un savstarpējā sasaiste), Latvijas Banka nosaka, ka atzītās O-SII korporatīvās pārvaldības prasību piemērošanas jomā atbilst proporcionalitātes kritērijiem. Tādējādi atzītajām O-SII tiek piemērotas augstākas korporatīvās pārvaldības prasības un to ievērošanas uzraudzības intensitāte, kā arī tām netiek dota iespēja piemērot atsevišķus normatīvajos aktos noteiktos šo prasību izpildes atvieglojumus, kurus ar Latvijas Bankas atļauju var piemērot sistēmiski mazāk nozīmīgas kredītiestādes.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 65. panta pirmo daļu, ja piemērojamā tiesību normā noteikts, ka izdodams konkrēta satura administratīvais akts (obligātais administratīvais akts), iestāde izdod šādu administratīvo aktu. Saskaņā ar Kredītiestāžu likuma 35.¹³ pantu, 35.¹⁴ pantu un 35.¹⁵ pantu un Pamatnostādnēm, ja, izmantojot noteiktus kredītiestādes darbību raksturojošos kvantitatīvos rādītājus, kredītiestādes sistēmiskā nozīmīguma vērtējums sasniedz 425 bāzes punktus, tā tiek identificēta un atzīta par O-SII un tai ir piemērojama O-SII kapitāla rezerves norma. Iepriekšminētais

nozīmē, ka izpildoties noteiktiem kritērijiem, ar mērķi īstenot Latvijas Bankai piešķirtās Kredītiestāžu likumā noteiktās pilnvaras, Latvijas Bankas likuma 5. pantā un C sadaļā noteiktās funkcijas, un ņemot vērā Eiropas Banku iestādes izstrādāto Pamatnostādņu principus un Eirozonas vienoto Eiropas Centrālās bankas makrouzraudzības politikas nostāju, kas tiek īstenota saskaņā ar Eiropas Padomes 2013. gada 15. oktobra Regulu (ES) Nr. 1204/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, jo sevišķi attiecībā uz Eiropas Centrālās bankas O-SII kapitāla rezervju minimālā līmeņa metodoloģiju, Latvijas Bankai ir pienākums pieņemt lēmumu par noteiktu kredītiestāžu atzīšanu par O-SII, vienlaikus nosakot tām piemērojamo O-SII kapitāla rezerves normu. Ar šī administratīvā akta pieņemšanu tiks sasniegts leģitīms mērķis – veicināt Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti kopumā, mazinot iespējamās finanšu sistēmas sistēmiskos (nevis atsevišķu tās dalībnieku individuālos) riskus un to potenciālo negatīvo ietekmi uz tautsaimniecību.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 62. panta otrajai daļai izskatāmajā lietā personas viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja no gadījuma būtības izriet, ka personas viedokļa noskaidrošana nav adekvāta un lietderīga. Proti, neatkarīgi no kredītiestādes sniegtā viedokļa šajā lietā, Latvijas Bankai konstatējot, ka ir izpildījušies noteikti kredītiestādes darbību raksturojoši kvantitatīvi kritēriji, nav iespējams pieņemt savādāku vai cita satura administratīvo aktu attiecībā uz kredītiestādi.

Lai veicinātu atzīto O-SII un Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti, ņemot vērā Pamatnostādnes un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 65. panta pirmo daļu, Kredītiestāžu likuma 35.¹³ pantu, 35.¹⁴ pantu un 35.¹⁵ panta pirmo un trešo daļu,

Latvijas Bankas padome nolēmj:

1. Identificēt un atzīt par O-SII šādas kredītiestādes:

1.1. akciju sabiedrība "Citadele banka", reģ. Nr. 40103303559, juridiskā adrese: Rīga, Republikas laukums 2A, LV-1010;

1.2. akciju sabiedrība "Rietumu Banka", reģ. Nr. 40003074497, juridiskā adrese: Rīga, Vesetas iela 7, LV-1013;

1.3. AS "SEB banka", reģ. Nr. 40003151743, juridiskā adrese: Ķekavas nov., Ķekavas pag., Valdlauči, Meistaru iela 1, LV-1076;

1.4. BluOr Bank AS, reģ. Nr. 40003551060, juridiskā adrese: Rīga, Smilšu iela 6, LV-1050;

1.5. "Swedbank" AS, reģ. Nr. 40003074764, juridiskā adrese: Rīga, Balasta dambis 15, LV-1048;

1.6. Swedbank Baltics AS, reģ. Nr. 40203295309, juridiskā adrese: Rīga, Balasta dambis 15, LV-1048.

2. Noteikt, ka 1. punktā minētās kredītiestādes uztur O-SII kapitāla rezerves normu šādā apmērā:

Kredītiestāde	Uzturamā O-SII kapitāla rezerves norma piemērojama ar šī administratīvā akta spēkā stāšanās dienu	Piemērošanas līmenis ar šī administratīvā akta spēkā stāšanās dienu
Swedbank Baltics AS	2%	Konsolidācijas grupas līmenis
"Swedbank" AS	2%	Subkonsolidēti un individuāli

Akciju sabiedrība "Citadele banka"	1.75%	Konsolidācijas grupas līmenis
AS "SEB banka"	1.75%	Konsolidācijas grupas līmenis
Akciju sabiedrība "Rietumu Banka"	0.75%	Konsolidācijas grupas līmenis
BluOr Bank AS	0.25%	Konsolidācijas grupas līmenis

3. Noteikt, ka 1. punktā minētās kredītiestādes ir sistēmiski nozīmīgas šādu prasību piemērošanas nolūkā un tām nav piemērojami atvieglojumi, nodrošinot to ievērošanu:

3.1. prasība izstrādāt kredītiestādes nozīmīgumam atbilstošas stratēģijas, politikas, procedūras un sistēmas savlaicīgai risku identificēšanai, novērtēšanai, analīzei un pārvaldīšanai (Kredītiestāžu likuma 34.² panta otrā daļa);

3.2. prasība kredītiestāžu valdes un padomes locekļiem nepārsniegt vienlaikus atļauto ieņemamo padomes un valdes locekļa amata vietu skaitu (Kredītiestāžu likuma 26.¹ pants);

3.3. prasības nozīmīgai iestādei saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 16. novembra normatīvajiem noteikumiem Nr. 154 "Normatīvie noteikumi par atalgojuma politiku un praksi", un saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 1. decembra normatīvajiem noteikumiem Nr. 227 "Iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi", vai prasības nozīmīgai iestādei saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumiem, kuri aizstās šajā apakšpunktā minētos Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvos noteikumus.

Ar šā lēmuma spēkā stāšanos spēku zaudē Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes 2022. gada 20. decembra lēmums Nr. 230 "Par citu sistēmiski nozīmīgu iestāžu identificēšanu un citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerves normas noteikšanu".

Viena mēneša laikā no dienas, kad šis administratīvais akts ir paziņots adresātam, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 76. panta otrajai daļai šo administratīvo aktu var apstrīdēt Latvijas Bankā vai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 188. panta otrajai daļai un Kredītiestāžu likuma 99.¹ panta trešajai daļai pieteikumu par Latvijas Bankas izdotā administratīvā akta pārsūdzēšanu var iesniegt Administratīvajā apgabaltiesā (Baldones ielā 1A, Rīgā).

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents
(izņemot par "Swedbank" AS un Swedbank Baltics AS)

M. Kazāks

Latvijas Bankas prezidenta vietnieks
(par "Swedbank" AS un Swedbank Baltics AS)

M. Kālis